

2008. évi XLVI. törvény

az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről¹

Az Országgyűlés felismerve, hogy az emberek biztonságos élelmiszerrel történő ellátásához a teljes élelmiszerlánc egységes és folyamatos hatósági felügyelete szükséges, az Európai Unió szabályozásával összhangban a következő törvényt alkotja:

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A törvény célja

1. § A törvény célja az élelmiszerlánc szereplőire vonatkozó követelmények megfogalmazásával és egységes hatósági felügyeletének megteremtésével

a) a végső fogyasztók egészségének, a fogyasztók és az élelmiszer-vállalkozások érdekeinek védelme, valamint a biztonságos, illetve a megfelelő minőségű élelmiszer előállításához, továbbá az élelmiszerek nemzetközi kereskedelméhez szükséges garanciák biztosítása;

b) az élelmiszerláncban a lehetséges kockázati tényezők számának csökkentése érdekében - figyelemmel a lakosság egészséges és biztonságos élelmiszerrel való ellátására - a helyi, illetve regionális kistermelői élelmiszer-előállítás és értékesítés elősegítése;

c) az állatok egészségének megőrzése, az emberek egészségét is veszélyeztető, valamint nagy gazdasági kárt okozó járványos állatbetegségek megelőzésének és leküzdésének biztosítása, az élő állatok és állati eredetű termékek nemzetközi kereskedelmének biztosításához szükséges garanciák elérése, továbbá az állatgyógyászati termékek biztonságos előállításának, kereskedelmének, felhasználásának biztosítása;

d) a növények, növényi termékek megóvása a károsító szervezetektől, valamint a növényvédelemmel kapcsolatos veszélyek megelőzése, illetve elhárítása az ember és az állat egészségét, a környezet és a természet védelmét szolgáló intézkedések elsőbbségének biztosításával, valamint a növényvédelemmel összefüggő biztonsági szabályok betartásával;

e) az emberi fogyasztásra kerülő, valamint az élelmiszerek alapanyagául szolgáló, továbbá a takarmányozásra szánt növények szennyezésektől mentes termőföldön történő termesztésének elérése;

f) az állatok, közvetve az ember egészségét nem veszélyeztető, biztonságos és megfelelő minőségű takarmány felhasználása révén a takarmányfelhasználók érdekeinek, a végső fogyasztók biztonságának védelme, a környezetvédelmi szempontok érvényre jutásának elősegítése.

A törvény hatálya és alkalmazási köre

2. § (1) E törvény hatálya kiterjed mindazon természetes személyre, jogi személyre és jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezetre, aki (amely) az

élelmiszerlánc szereplője.

(2) A törvény alkalmazási köre kiterjed

a) az élelmiszer termelésére, előállítására, szállítására, tárolására és forgalomba hozatalára;

b) a vadon élő növény begyűjtésére, a kifogott hal és az elejtett vad szállítására és felhasználására;

c) az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő termék, csomagolóanyag, eszköz, gép előállítására és forgalomba hozatalára;

d) az élelmiszer-, takarmány és élőállat-szállító járművekre, azok fertőtlenítésére;

e) az állat tartására, forgalomba hozatalára, szállítására, levágására, leölésére, gyógykezelésére, egészségi állapotának vizsgálatára;

f) az engedélyköteles termék, állatgyógyászati termék, külön jogszabály szerint bejelentési kötelezettség mellett forgalomba hozható élelmiszer importálására, előállítására, kiszerezésére, forgalomba hozatalára, tárolására, szállítására, felhasználására, valamint az ezekkel összefüggésben történő szaktanácsadásra;

g) az élő állat, növény, ezek szaporítóanyagának, állati vagy növényi terméknek, takarmánynak az ország területére történő behozatalára, az ország területéről történő kivitelére, valamint az ország területén - a leszállás nélküli légi forgalom kivételével - történő átvitelére;

h) a termőföld, erdő- és egyéb növényi vegetáció számára alkalmas terület, vagy olyan dolog (eszköz, berendezés) birtoklására, használatára, amelyben növény fenntartható, továbbá az ezeken történő növénytermesztésre, növény, növényi termék hasznosítására (beleértve a legeltetést is), feldolgozására, forgalomba hozatalára, tárolására, szállítására és felhasználására;

i) a növényi, valamint állati eredetű melléktermék birtoklására, gyűjtésére, tárolására, ártalmatlanítására, szállítására, kezelésére és forgalomba hozatalára;

j) a laboratóriumok tevékenységére, valamint az állatbetegségeket, illetve az élelmiszer-fertőzéseket okozó kórokozókkal folytatott egyes tevékenységekre;

k) a növényvédelmi gép, növényvédő szer kijuttatására szolgáló szóróberendezés (a továbbiakban együtt: növényvédelmi gép) forgalomba hozatalára és üzemeltetésére;

l) az állatok etetésére szánt takarmány előállítására, tárolására, szállítására, forgalomba hozatalára, felhasználására;

m)

az élelmiszerlánc-eseményekkel összefüggő tájékoztatásra.

(3) Nem terjed ki a törvény alkalmazási köre az élelmiszerek magánháztartásban, kizárólag saját fogyasztásra történő előállítására, valamint - takarmányhigiéniai szempontból - a takarmányhigiénia követelményeinek meghatározásáról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2005. január 12-i 183/2005/EK rendelete 2. cikke (2) bekezdésének a)-d) pontjában szabályozott tevékenységekre.

Értelmező rendelkezések

3. § E törvény alkalmazásában a *mellékletben* szereplő kifejezések alatt az ott meghatározott fogalmakat kell érteni.

Az élelmiszerlánc hatósági felügyelete

4. § Az élelmiszerlánc hatósági felügyelete kiterjed

a) a termőföld védelmét szolgáló, a termőföldről szóló törvényben, valamint a termőföld védelméről szóló törvényben nem szabályozott, élelmiszer-biztonsággal összefüggő tevékenységekre;

b) a növényvédő szerek és termésnövelő anyagok forgalombahozatalára, tárolására, kereskedelmére és felhasználására;

c) a növények termesztésére, a növények, növényi termékek és egyéb anyagok hasznosítására, feldolgozására, tárolására, szállítására és forgalomba hozatalára;

d) a növényvédelmi gépek forgalomba hozatalára és működtetésére;

e) a zöldség és gyümölcs termesztésére, tárolására és forgalomba hozatalára;

f) a takarmányok előállítására, tárolására, szállítására, forgalomba hozatalára és felhasználására;

g) az állatok tartásának, szaporításának, tenyésztésének, szállításának és forgalomba hozatalának állat-egészségügyi vonatkozásaira;

h) az állatok állat-egészségügyi ellátására és felügyeletére;

i) az élelmiszer-termelés, -előállítás, -feldolgozás, -tárolás, -szállítás és -forgalomba hozatal minden szakaszára;

j) az állatgyógyászati termékek előállítására, kereskedelmére, és felhasználására;

k) a növényi és állati eredetű melléktermékek gyűjtésére, kezelésére, tárolására, szállítására, forgalomba hozatalára, felhasználására;

l) az ökológiai termeléssel kapcsolatos felügyeleti feladatok ellátására.

Alapvető rendelkezések

5. § (1) Élelmiszerként, illetve takarmányozási célra használt növény termesztése nem folytatható az e törvény végrehajtására kiadott jogszabály szerinti szennyezettségi határértéket meghaladó koncentrációban toxikus anyagot tartalmazó termőföldön.

(2) Az integrált növényvédelem gyakorlatának betartása, az ember és az állat egészségének, valamint a környezet és a természet védelmének szigorú figyelembevétele és a technológiai előírások betartása mellett a növényvédelmi tevékenység célja

a) a növények egészségének és a növényi termékek minőségének megőrzése

aa) megelőző intézkedésekkel,

ab) a károsítók behurcolásának vagy elterjedésének megakadályozásával,

ac) a károsítók elleni hatékony védekezéssel;

b) az olyan veszélyek elhárítása, amelyek a növényvédő szerek alkalmazása, tárolása és az azokkal való egyéb tevékenység miatt léphetnek fel;

c) a növények, illetve a növényi eredetű élelmiszer közvetlenül emberi fogyasztásra, illetve élelmiszer-előállításra alkalmassá tétele.

(3) A növényvédelmi tevékenységet a károsítóra célzottan, térben és időben okszerű módon és eszközzel kell végezni. Ennek során tilos a gazdasági növényekre veszélyt nem jelentő szervezetek pusztítása, életterük rombolása, elterjedésük növényvédelmi eszközökkel való akadályozása. A növényvédelmi szempontból hasznos élő szervezetek (beleértve a méheket is) minden fejlődési alakját védeni kell.

(4) Tilos forgalomba hozni olyan növényt, növényi terméket, amely a megengedett határértéknél magasabb növényvédőszer-maradékot vagy toxikus vegyi anyagot tartalmaz.

(5) Növények termesztése során növénytáplálási, illetve talajvédelmi céllal csak az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározott mértéket meg nem haladó szennyezőanyag-tartalmú terméshozó anyag használható fel.

(6) Engedélyköteles terméket Magyarországon csak az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv által kiadott engedély alapján, e törvény végrehajtására kiadott külön jogszabály szerint lehet forgalomba hozni és felhasználni.

(7) A növényvédelmi gépeket az e törvény végrehajtására kiadott jogszabály szerint típusminősítés alá kell vetni forgalomba hozatalukat megelőzően, továbbá a használatuk során kétévente időszaki felülvizsgálatnak kell alávetni.

6. § (1) Állatot tartani csak az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban előírtaknak megfelelő helyen és módon szabad. Az állati eredetű élelmiszer előállítása céljából az állattartáshoz olyan, az e törvény végrehajtására kiadott jogszabály szerinti állattartó helyet kell létesíteni, továbbá olyan állattenyésztési és állattartási technológiát kell alkalmazni, amely lehetővé teszi az állatok egészségének megóvását, valamint azt, hogy az így nyert állati eredetű élelmiszer emberi fogyasztásra, illetve élelmiszer-előállításra alkalmas legyen.

(2) Az állatok tartása nem veszélyeztetheti az emberek és állatok egészségét, jólétét, nem károsíthatja a környezetet.

(3) Az állat itatására csak az állat és közvetve az ember egészségét nem veszélyeztető minőségű vizet szabad felhasználni.

(4) E törvény végrehajtására kiadott jogszabályban, valamint az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusaiban foglalt kivételekkel tilos az állat tartása során - különösen az állat szaporodási vagy termelési eredményeinek növelésére - hormontartalmú, -hatású vagy más olyan anyagot felhasználni, amely az ember vagy az állat egészségére káros.